

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ, КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ,
КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНІ ТА КРИМІНАЛІСТИЧНІ
ЗАСАДИ ОХОРОНИ ПРАВ ЛЮДИНИ**

УДК 343.9

DOI: 10.31733/2078-3566-2023-6-142-147

Іван БОГАТИРЬОВ[©]

доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України
(Державний університет «Житомирська
політехніка», м. Житомир, Україна)

**КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИ, КОТРА
ВЧИНЯЄ ЗЛОЧИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ**

Розглянуто кримінологічну характеристику особи, котра вчиняє злочини в умовах війни. Виділено особливості такої характеристики, зокрема: особа, котра вчиняє злочин в умовах війни, є найменш дослідженою; суб'єктом такого злочину є військовослужбовець російської федерації або колаборант із-поміж громадян України; вчинення злочинів в умовах війни свідчить про багатаспектність поведінки особи, її біологічні, фізіологічні, соціальні та морально-психологічні властивості.

Сформульовано авторське визначення особи, котра вчиняє злочини в умовах війни в Україні. Доведено, що особа, котра вчиняє злочин в умовах війни в Україні, має розглядатися кримінологами не як певна абстракція (ідеальна модель), а як людська істота, котрій у результаті соціальної патології притаманне відчуження від нормальних людських цінностей і котра в певних часових межах набула аморальності, імпульсивності та агресивності до інших людей.

Ключові слова: особа, злочинець, колаборант, військовослужбовець, особливості, характеристика, війна, агресивна поведінка.

Постановка проблеми. Вивчення особи, котра вчиняє злочини в умовах російсько-української війни, завжди була і залишається однією з центральних проблем усіх наук кримінально-правового циклу. Кримінологія не є виключенням, оскільки саме вона розглядає особу злочинця як людину, якій притаманні морально-психологічні, фізіологічні, соціальні та біологічні властивості.

Отже, дослідження особи, котра вчиняє злочини в умовах війни в Україні, дозволяє виявити, не тільки детермінанти вчинення військовослужбовцями рф або колаборантами з-поміж громадян України протиправних дій на території окупованих міст і сіл, а також і механізм їхньої злочинної поведінки.

Зважаючи на той факт, що кримінологічна наука тільки розпочинає вивчати особу, котра вчиняє злочини в умовах війни, маємо дійти розуміння сутності поняття такого злочинця, оскільки поява різноманітних підходів до його визначення зумовлена періодом часу, а саме пов'язана з початком широкомасштабного вторгнення держави-агресора на нашу територію 24 лютого 2022 р. Тому маємо розглядати поведінку військовослужбовця рф або колаборанта з-поміж громадян України як злочинну.

Найцікавіше, що особливістю аналізу особи, котра вчиняє злочини в умовах війни в Україні, є той факт, що ця особа має розглядатися не як ідеальна модель, абстракція злочинця, який вчиняє злочин, а як спеціальний суб'єкт – військовослужбовець держави-агресора, який прийшов на нашу територію вчиняти воєнні злочини, або колаборант із-поміж громадян України, котрий допомагає ворогу

© І. Богатирьов, 2023

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-4001-7256>

vanbogatyrov@gmail.com

вчиняти воєнні злочини.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Вказана проблематика частково розглядається у працях науковців: А. Бабенка, О. Бусол, А. Богатирьова, В. Василевича, О. Джужі, О. Гуміна, Б. Головкина, Ю. Нікітіна, Є Назимка, О. Костенка, О. Кулика, В. Мисливого, О. Михайлика, Є. Стрельцова, С. Шалгунової.

Метою статті є вивчення кримінологічної характеристики особи, котра вчиняє злочини в умовах війни в Україні. Для досягнення зазначеної мети у межах статті буде: 1) розглянуто поняття особи, котра вчиняє злочини в умовах війни в Україні; 2) виокремлено особливості кримінологічної характеристики особи, котра вчиняє злочини в умовах війни в Україні; 3) розкрито багатоаспектність поведінки особи, котра вчиняє злочини в умовах війни в Україні.

Виклад основного матеріалу. За всієї різноманітності підходів кримінологів до вивчення особи злочинця в різних кримінальних ситуаціях, і війна не є виключенням, вичерпним є поняття такої особи як сукупність соціально значущих ознак і відносин, що характеризують її як винну у вчиненні злочину особу з низьким соціальним рівнем самоконтролю.

Перед початком розгляду найбільш характерних рис осіб, котрі вчинили злочини в умовах війни в Україні, необхідно відзначити, що у кримінології склалася тенденція розглядати особу злочинця з позицій системно-структурного аналізу.

Будучи насамперед людиною, особа-злочинець має загальні ознаки (стать, вік, фах, освіту, соціальний статус тощо), а також властиві лише їй ознаки, що виражають характер і ступінь її суспільної небезпеки. Здебільшого такі ознаки поділяють на: соціально-демографічні; кримінально-правові; соціально-рольові; морально-психологічні [1, с. 79].

Незважаючи на всю різноманітність досліджень, більшість кримінологів визнає наявність тісного зв'язку між системою соціальних цінностей особистості, психологічними особливостями людини і злочинною поведінкою, що визначається під час взаємодії людей відмінностями їхнього місця й ролі в конкретних суспільних структурах, у соціальному становищі.

Особи, які вчинили злочин, передбачений ст. 257 КК України, мають безліч загальних властивостей і ознак. Таким особам, як правило, властиві істотні ознаки соціально-правової та морально-психологічної деформації. Цілком очевидно, що без глибокого вивчення кримінологічної характеристики цих осіб неможливо окреслити заходи, спрямовані на запобігання вчиненню ними злочинів в умовах російсько-української війни.

Вітчизняна кримінологічна наука розглядає особу злочинця як найбільш складну та дискусійну, а особу, яка вчиняє злочин в умовах російсько-української війни, взагалі як найменш досліджену. Більше того, як зазначає вітчизняний вчений О. Джужа, жоден кримінолог, представник будь-якої школи, не може оминати проблеми, пов'язані з особою, котра вчиняє злочин [2, с. 99].

Під час вивчення особи, котра вчиняє злочини в умовах війни в Україні, доходимо висновку, що особи окресленої категорії наділені такими кримінологічними відомостями, котрі нагально потрібно знати військовій прокуратурі, працівникам правоохоронних органів задля виявлення цих осіб і притягнення їх до кримінальної відповідальності.

Крім того, комплексне дослідження злочинної поведінки особи, котра вчиняє злочини в умовах війни в Україні, набуває сьогодні все більшої актуальності як для теорії, так і для практики, оскільки без послідовного її вирішення важко говорити про злочинця взагалі й воєнного злочинця зокрема. Дослідження особи, котра вчиняє злочини в умовах війни, як об'єкта кримінологічного дослідження полягає у виявленні тих її якостей, що зумовлюють вибір вчинення саме того злочину, що усвідомлюється особою і настання наслідків якого вона бажає.

На це, до речі, звертають увагу як вітчизняні так і зарубіжні кримінологи, оскільки людина має відповідати за свою поведінку та за свої вчинки – завдяки цьому можемо спрогнозувати її схильність до вчинення злочину. Злочин – це акт людського волевиявлення, що виражається у певних вчинках, котрі формуються з огляду на соціальний портрет, морально-психологічні риси і властивості, а також фізіологічні особливості особи [3, с. 78].

На комплексному дослідженні злочинної поведінки особи, котра вчиняє злочини в умовах війни, наголошували також і вітчизняні вчені. Зокрема, А. Богатирьов вважає, що таке дослідження дає змогу визначити ту питому вагу, котру вносить у злочинну поведінку сама особа як активний суб'єкт взаємодії із соціальним середовищем [4, с. 181]. Отже, досліджуючи кримінологічну характеристику особи, котра вчиняє злочини в умовах війни, варто відповісти, а ким є такі особи. Можна виділити декількох таких осіб:

1) воєнно-політичне керівництво рф, оскільки саме воно послало свої збройні сили вчиняти кримінальні правопорушення на території суверенної, незалежної правової держави, якою є Україна;

2) військовослужбовці та їхні командири, які безпосередньо вчиняють на території України тяжкі й особливо тяжкі злочини;

3) колаборанти з-поміж громадян України, котрі вчиняють такі злочини, як: колабораційна діяльність (ст. 111-1 КК України); пособництво державі-агресору (ст. 111-2); несанціоноване поширення військово значущої інформації (ст. 114-2 КК України); незаконне використання гуманітарної допомоги (ст. 201-2 КК України); незаконне втручання в роботу інформаційної системи (ст. 361 КК України); образа честі і гідності військовослужбовця, погроза військовослужбовцю (ст. 435-1 КК України); «виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України, глорифікація її учасників» (ст. 436 КК України) [5, с. 4–5].

У зарубіжній кримінології вивчення особи злочинця називають профілюванням. Профілювання злочинця може відбуватися в різних сферах, наприклад, для визначення профілю поліцейських, митників та прикордонників, засуджених за отримання неправомірної вигоди [6; 7].

Є дослідження, присвячені профілюванню контрабандистів мігрантів [8], а також осіб, які порушують законодавство у сфері охорони державного кордону [9]. Поки що, на жаль, відсутнє профілювання військовослужбовців рф, які вчиняють воєнні злочини в Україні, колаборантів та зрадників із-поміж агентів рф.

Поділяємо позицію вітчизняних учених кримінально-правового циклу про те, що профілювання злочину, вчиненого особою в умовах російсько-української війни, може бути звичайною практикою сучасної правоохоронної діяльності [10-12].

Вітчизняна дослідниця С. Шалгунова вважає, що особа-злочинець – поняття умовне, оскільки віднесення певних дій до злочинних залежить від законодавця. Проте «середньостатистичний злочинець», на думку вченої, завжди буде необхідний суспільству з метою вироблення відповідних заходів запобігання. Практична та наукова значущість поняття особи злочинця полягає в тому, що воно дає можливість проводити класифікацію особи злочинця, розробляти методики вивчення особи злочинця, аналізувати злочинність та злочини, прогнозувати злочинну поведінку [13, с. 294].

Отже, вищезазначене свідчить про багатоаспектність особи, яка вчиняє злочини в умовах війни, а це уже становить науковий інтерес для нас, і, можливо, в результаті проведення всебічного та глибокого дослідження такої особи нами буде внесено нові корисні відомості у кримінологічну науку. Для виконання поставленого наукового завдання було використано позиції вітчизняних кримінологів, які уже презентують своє бачення вищенаведеної проблеми.

Вивчення особи, котра вчиняє злочини в умовах війни, дозволило дійти висновку, що її протиправні дії не лише виходять на кримінологічно значущі соціальні явища і процеси, закономірно пов'язані із злочинною поведінкою та злочинністю військовослужбовців рф та колаборантів із-поміж громадян України, а й допомагають виявляти характер відповідного причинного зв'язку та надають можливості для прогнозування злочинної поведінки кожного з них у типових кримінологічних ситуаціях.

Варто також занотувати, що усебічне вивчення особи, яка вчиняє злочини в умовах війни, є необхідною передумовою пізнання детермінант протиправної поведінки військовослужбовця рф під час виконання бойового завдання або колаборанта в умовах окупації, планування та організації процесу їх затримання і притягнення до кримінальної відповідальності.

Цікавою для вивчення особи, яка вчиняє злочини в умовах російсько-української війни, є позиція вітчизняного вченого кримінолога, академіка О. Костенка, який формулює особу злочинця як «соціопатичну особистість». На його думку, людина є «тримірною» істотою і складається з трьох прошарків: 1) «фізична річ»; 2) «біологічна

річ»; 3) «соціальна особистість». Тому злочинний характер поведінки, як зауважує вчений, – це свого роду соціальна патологія, оскільки є проявом комплексу свавілля та ілюзій (особливого стану, що не узгоджений із законами природи) [14, с. 128].

Якщо застосувати таку формулу до військовослужбовців рф, котрі вчиняли вбивства, гвалтували дітей і жінок, катували військовополонених, то можемо сформулювати таку особу як істоту з її соціальною паталагоєю і комплексом проявів свавілля, агресії, сексуального збочення, якій притаманні всі три прошарки, що з природою не мають нічого спільного.

Безумовно, вивчаючи особу, котра вчиняє злочини в умовах війни в Україні, маємо погодитися з тим, що ця особа є об'єктом дослідження багатьох наук, кожна з яких вивчає її з огляду на власний предмет. Кримінологічна характеристика особи, котра вчиняє злочини в умовах російсько-української війни, ґрунтується на певній структурі, в основі якої покладено розподіл певних елементів, їхні зв'язки та взаємодія між ними.

Серед кримінологів найчастіше виокремлюють такі складові кримінологічної структури: соціально-демографічні, морально-психологічні, соціально-рольові, кримінально-правові та кримінально-виконавчі ознаки. Отже, статистичний «портрет» військовослужбовців рф в умовах війни в Україні на підставі наведеної структури можна охарактеризувати так.

Це молоді люди чоловічої статі, з різним рівнем освіти, сімейним станом, заняттям, судимістю, морально розбещені, психічно неурівноважені, які мають потреби у збагаченні, що і породжує їхню мотивацію до злочинної діяльності. Варто наголосити, що вищеперераховані ознаки не є вичерпними, але і вони показують, що військовослужбовець збройних сил рф вмотивований вищим воєнно-політичним керівництвом країни на вчинення в Україні тяжких і особливо тяжких злочинів.

Більш докладний статистичний портрет злочинців в умовах війни може бути сформований шляхом опитування військовополонених рф, а також тих, хто буде відбувати реальні строки покарання за злочини, вчинені в Україні в період російсько-української війни.

Висновки. Узагальнюючи позиції вітчизняних вчених щодо комплексного дослідження кримінологічної характеристики особи, котра вчиняє злочини в умовах війни в Україні, доходимо таких висновків:

1) ефективність будь-якого дослідження, не є виключенням і представлено, має забезпечуватися науково-теоретичним та практичним підґрунтям кримінологічної характеристики особи, котра вчиняє в умовах війни в Україні воєнні злочини та злочини, пов'язані з такою війною;

2) особа, котра вчиняє злочини в умовах війни в Україні, має розглядатися кримінологами не як певна абстракція (ідеальна модель), а як людська істота, котрій у результаті соціальної патології притаманне відчуження від нормальних людських цінностей і котра в певних часових межах набула аморальності, імпульсивності та агресивності щодо інших людей.

Список використаних джерел

1. Богатирьов І. Г. Кримінологія : підруч. / заг. ред. І. Г. Богатирьова, В. В. Топчія. Київ : ВД Дакор, 2018. 352 с.
2. Джужа О. М., Василевич В. В., Черней В. В., Чернявський С. С. та ін. Кримінологія : підруч. / за заг. ред. В. В. Чернея ; за наук. ред. О. М. Джужі. Київ : ФЛП Маслаков, 2020. 612 с.
3. Кримінологія. Академічний курс / кол. авт. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : Кондр, 2018. 588 с.
4. Богатирьов А. І. Антикриміногенний вплив на злочинність серед засуджених у місцях несвободи України : монографія. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 432 с.
5. Вознюк А. А., Дударов О. О., Мовчан Р. О., Чернявський С. С. та ін. Новели кримінального законодавства України, прийняті в умовах воєнного стану : наук-практ. коментар / за ред. А. А. Вознюка, Р. О. Мовчана, В. В. Чернея. Київ : Норма права, 2022. 278 с.
6. Simonović B., Djurdjevi Z., Janković B. Profile of Police Officers Convicted of Bribery. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*. 2017. Vol. 68. Issue 4. P. 371–384.
7. Kuryliuk Y., Khalymon S., Filippov S., Shvedova H., Zolka V., Vikhtiuk A. Criminological profile of corrupt border guard (Ukrainian experience). *Journal of Legal, Ethics and Regulatory Issues*. 2021. Vol. 24. Special Issue 1. URL: <https://www.abacademies.org/articles/criminological-profile-of-corrupt-border-guard-ukrainian-experience.pdf>.
8. Kuryliuk Y., Khalymon S. Criminal profile of migrants' smuggler across the State Border of Ukraine. *Amazonia Investiga*. 2020. Vol. 9. Issue 27. P. 195–208. URL:

<https://doi.org/10.34069/AI/2020.27.03.21>.

9. Kushnir Y., Hutsuliak M. The person of the criminal that committed a criminal offence in the field of inviolability of State Border of Ukraine. *Amazonia Investiga*. 2021. Vol. 10. Issue 43. P. 32–40. URL: <https://doi.org/10.34069/AI/2021.43.07.3>.

10. Devery C. Criminal profiling and criminal investigation. *Journal of Contemporary Criminal Justice*. 2010. Vol. 26. Issue 4. P. 393–409.

11. Johnson R., Morgan M. Suspicion formation among police officers: An international literature review. *Criminal Justice Studies*. 2013. Vol. 26. Issue 1. P. 99–114.

12. Messer C. The professionalization of criminal profiling. *Free Inquiry in Creative Sociology*. 2008. Vol. 36. Issue 2. P. 67–74.

13. Шалгунова С. А. Дослідження особи злочинця в кримінології. *Науковий вісник Юридичної академії Міністерства внутрішніх справ*. 2005. № 4(24). С. 293–299.

14. Бабенко А. М., Бусол О. Ю., Костенко О. М. та ін. Кримінологія : підруч. / за заг. ред. Ю. В. Нікітіна, С. Ф. Денисова, Є. Л. Стрельцова. 2-е вид., перероб. і доп. Харків : Право, 2018. 416 с.

Надійшла до редакції 08.12.2023

References

1. Bohatyrov, I. H. (2018) Kryminolohiia [Criminology] : pidruch. / zah. red. I. H. Bohatyrova, V. V. Topchiia. Kyiv : VD Dakor. 352 p. [in Ukr.].

2. Dzhuzha, O. M., Vasylevych, V. V., Cherniei, V. V., Cherniavskiy, S. S. ta in. (2020) Kryminolohiia [Criminology] : pidruch. / za zah. red. V. V. Chernieia ; za nauk. red. O. M. Dzhuzhi. Kyiv : FLP Maslakov. 612 p. [in Ukr.].

3. Kryminolohiia. Akademichnyi kurs [Criminology. Academic course] / kol. avt. ; za zah. red. O. M. Lytvynova. Kyiv : Kondr, 2018. 588 p. [in Ukr.].

4. Bohatyrov, A. I. (2019) Antykryminohennyi vplyv na zlochynnist sered zasudzhennykh u mistsiakh nesvobody Ukrainy [Anti-criminogenic influence on crime among convicts in places of deprivation of liberty in Ukraine] : monohrafiia. Kherson : Vydavnychiy dim «Helvetyka». 432 p. [in Ukr.].

5. Vozniuk, A. A., Dudarov, O. O., Movchan, R. O., Cherniavskiy, S. S. ta in. (2022) Novely kryminalnoho zakonodavstva Ukrainy, pryiniati v umovakh voiennoho stanu [Novels of the criminal legislation of Ukraine, adopted in the conditions of martial law] : nauk-prakt. komentar / za red. A. A. Vozniuka, R. O. Movchana, V. V. Chernieia. Kyiv : Norma prava. 278 p. [in Ukr.].

6. Simonović, B., Djurdjevi, Z., Janković, B. (2017) Profile of Police Officers Convicted of Bribery. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*. Vol. 68. Issue 4, pp. 371–384.

7. Kuryliuk, Y., Khalymon, S., Filippov, S., Shvedova, H., Zolka, V., Vikhtiuk, A. (2021) Criminological profile of corrupt border guard (Ukrainian experience). *Journal of Legal, Ethics and Regulatory Issues*. Vol. 24. Special Issue 1. URL: <https://www.abacademies.org/articles/criminological-profile-of-corrupt-border-guard-ukrainian-experience.pdf>.

8. Kuryliuk, Y., Khalymon, S. (2020) Criminal profile of migrants' smuggler across the State Border of Ukraine. *Amazonia Investiga*. Vol. 9. Issue 27, pp. 195–208. URL: <https://doi.org/10.34069/AI/2020.27.03.21>.

9. Kushnir, Y., Hutsuliak, M. (2021) The person of the criminal that committed a criminal offence in the field of inviolability of State Border of Ukraine. *Amazonia Investiga*. Vol. 10. Issue 43, pp. 32–40. URL: <https://doi.org/10.34069/AI/2021.43.07.3>.

10. Devery, C. (2010) Criminal profiling and criminal investigation. *Journal of Contemporary Criminal Justice*. Vol. 26. Issue 4, pp. 393–409.

11. Johnson, R., Morgan, M. (2013) Suspicion formation among police officers: An international literature review. *Criminal Justice Studies*. Vol. 26. Issue 1, pp. 99–114.

12. Messer, C. (2008) The professionalization of criminal profiling. *Free Inquiry in Creative Sociology*. Vol. 36. Issue 2, pp. 67–74.

13. Shalgunova, S. A. (2005) Doslidzhennia osoby zlochynstia v kryminolohii [Investigation of the identity of the criminal in criminology]. *Naukovyi visnyk Yurydychnoi akademii Ministerstva vnutrishnikh sprav*. № 4(24), pp. 293–299. [in Ukr.].

14. Babenko, A. M., Busol, O. Yu., Kostenko, O. M. ta in. (2018) Kryminolohiia [Criminology] : pidruch. / za zah. red. Yu. V. Nikitina, S. F. Denysova, Ye. L. Streltsova. 2-e vyd., pererob. i dop. Kharkiv : Pravo. 416 p. [in Ukr.].

ABSTRACT

Ivan Bogatyryov. Criminological characteristics of a person who commits crimes in wartime in Ukraine. The article examines the criminological characteristics of a person who commits crimes during the war in Ukraine. It is proven that the study of a person who commits a crime has always been and remains one of the central problems of all sciences of the criminal law cycle. Criminology is no exception, because it considers the person of the criminal as a person who has moral-psychological, physiological, social and biological properties.

Therefore, the study of the criminological characteristics of a person who commits crimes in the conditions of war in Ukraine made it possible to identify not only the determinants of the commission by

servicemen of the russian federation or collaborators among citizens of Ukraine in illegal actions on the territory of occupied cities and villages, as well as to reveal the mechanism of their criminal, aggressive behavior.

Considering the fact that criminological science is just beginning to study a person who commits crimes in the conditions of war, we must come to an understanding of the essence of the concept of such a criminal, since the appearance of various approaches to its definition is due to the period of time, namely the russian-Ukrainian war.

The article highlights the features of this characteristic, in particular; a person who commits a crime in the conditions of war in Ukraine is the least investigated; the subject of the crime can be a serviceman of the russian federation or a collaborator among citizens of Ukraine. Committing crimes in the conditions of war shows the multifaceted nature of a person's behavior, his/her biological, physiological, social and moral-psychological properties.

The author's definition of the criminological characteristics of a person who commits crimes in the conditions of the russian-Ukrainian war is formulated - this is a human being who, as a result of social pathology, has become alienated from normal human values, and who, within certain time frames, has acquired immorality, impulsiveness and aggressive criminal behavior towards another person .

It is noted that a statistical portrait of a criminal in wartime can be formed by interviewing russian prisoners of war, collaborators among Ukrainian citizens, as well as those who will serve real sentences for crimes committed in Ukraine during the russian-Ukrainian war.

In general, summarizing the positions of domestic scientists regarding a comprehensive study of the criminological characteristics of a person who commits a crime in the conditions of war in Ukraine, we will draw the following conclusions:

1) the effectiveness of any research, and this research is not an exception, should be provided with a scientific, theoretical and practical basis for the criminological characterization of a person who commits war crimes and crimes related to such a war in the conditions of war in Ukraine;

2) it is proven that a person who commits a crime in the conditions of war in Ukraine should be considered by criminologists not as a certain abstraction (ideal model), but as a human being who, as a result of social pathology, is inherently alienated from normal human values, and who in certain time frames, acquired immorality, impulsiveness and aggressiveness towards other people.

Keywords: *person, criminal, collaborator, military serviceman, features, characteristics, war, aggressive behavior.*

УДК 343.985

DOI: 10.31733/2078-3566-2023-6-147-153

Микола ЄФІМОВ[©]
доктор юридичних
наук, професор

**Ілона
ЗАГОРОВСЬКА**[©]
слухач магістратури

*(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)*

РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЗАКОННОГО ЗАЙНЯТТЯ РИБНИМ ПРОМИСЛОМ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ

Досліджено актуальні проблеми розслідування незаконного зайняття рибним промислом. Зазначено, що найпоширенішою проблемою у розслідуванні протиправних діянь у сфері незаконного полювання і риболовлі та конкретно незаконного зайняття рибним промислом є брак новітніх технологічних рішень, які могли б допомогти у виявленні зазначених порушень, а також

© М. Єфімов, 2023

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-3964-798X>

effimovnick@gmail.com

© І. Загорівська, 2023

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-3964-798X>

zagorilona@ukr.net